

PRESENTACIÓ

És un concepte clàssic de la Medicina científica la decisiva importància de la integritat del sistema immunitari en el manteniment de la salut. Malgrat això, no va ser fins el 1952 que Bruton, per primera vegada, va descriure una immunodeficiència primària específica: l'agammaglobulinèmia congènita lligada al sexe. En aquestes més de tres dècades transcorregudes des de la descripció de Bruton s'ha produït un progressiu, ràpid i incessant creixement dels coneixements científics sobre les immunodeficiències humanes, de manera que aquest tema és, en el moment actual, un dels que té un atractiu més punyent entre els clínics i investigadors bàsics. En el camp de les anomenades immunodeficiències primàries referides als limfòcits T i B ha anat augmentant el creixement dels diversos tipus de deficiències, de manera que l'informe científic de l'OMS del 1983 incloïa 22 diferents tipus, alguns dels quals amb diverses varietats.

A més d'aquest incessant creixement de noves formes d'immunodeficiències primàries, l'interès dels clínics pel tema dels dèficits immunitaris en els darrers anys l'han produït, especialment, tres tipus de realitats clíniques de rellevant transcendència. La primera d'elles és la decisiva importància de la immunosupressió en els trasplantaments humans. Les progressives possibilitats en el trasplantament de vísceres estan basades en la supressió immunitària aconseguida amb diverses tècniques que comporten, malauradament, la producció d'un dèficit immunitari secundari amb totes les seves conseqüències indesitjables. Un fenomen similar té lloc en el tractament de les neoplàsies malignes. En aquest camp els avenços obtinguts han estat notables, especialment en oncologia hematològica i en algun tipus de tumor sòlid, però sempre a costa de produir importants agressions sobre el sistema immunitari dels malalts les quals, sovint, produeixen greus complicacions. L'últim fet que ha posat en primera línia d'atenció el tema de les immunodeficiències, i no solament per als professionals de les ciències de la salut, ha estat l'esclat epidèmic d'una nova i terrible malaltia: la síndrome de la immunodeficiència adquirida.

Creiem que ha estat un encert del Comitè Organitzador escollir aquest tema de les immunodeficiències per a una de les ponències d'aquest Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Ho creiem pel gran interès d'aquest tema en el moment actual, no només pels seus aspectes mèdics i sanitaris que atrauen profundament l'atenció de metges i altres professionals de les ciències de la salut, sinó també pels biòlegs que estan treballant en temes bàsics que ens poden ajudar a comprendre els tan complexos mecanismes de regulació del sistema immunitari de l'home.

L'exposició de la Ponència ha quedat articulada en dues parts ben diferenciades. En la primera, constituïda per conferències impartides per quatre experts, es posaran a l'abast de l'assistent no especialista els aspectes més fonamentals de la fisiologia de la reacció immunitària, dels mecanismes de producció de les immunodeficiències, dels seus mètodes diagnòstics i, finalment, de les perspectives de futur en el tractament dels dèficits immunitaris.

L'altra part de la Ponència, dedicada més aviat als especialistes, serà discutida en forma de quatre Taules Rodones coordinades per experts en les diferents matèries. En la primera, dedicada a immunosupressió i trasplantaments, es discutiran els aspectes relatius a la selecció immunològica del donant i el receptor, aspectes específics del trasplantament de ronyó, de fetge i de moll d'os i les perspectives de futur en aquest tipus de terapèutica. En la segona Taula, dedicada a immunosupressió i càncer, es discutiran dos aspectes igualment apassionants de les relacions entre immunitat i càncer. D'una banda, les conseqüències immunològiques del tractament antineoplàstic, i de l'altra els dèficits immunitaris que acompanyen algunes neoplàsies —referit en aquest cas a la malaltia de Hodgking i al melanoma—, i també es discutirà el tractament amb interferó dels tumors sòlids i les perspectives de futur del tractament antineoplàstic. En la tercera Taula, dedicada a immunosupressió i autoimmunitat, es discutirà com la disregulació del sistema immunitari pot expressar-se, de vegades, de forma paradoxal, amb un doble vessant: en forma d'immunosupressió i, al mateix temps, com una malaltia autoimmunitària. Es discutiran diversos aspectes diagnòstics d'aquests processos i les perspectives de futur en el tractament de les malalties autoimmunitàries. Finalment, en la quarta Taula, dedicada a aspectes clínics de la S.I.D.A., a part de discutir alguns aspectes generals de la malaltia —com la transmissió intrafamiliar i els aspectes terapèutics—, es discutiran amb profunditat les seves formes de presentació respiratòria, digestiva i neurològica.

Màrius Foz i Sala.